

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 23 päivänä tammikuuta 2013

31/2013

Laki

saatavien perinnästä annetun lain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 18 päivänä tammikuuta 2013

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan saatavien perinnästä annetun lain (513/1999) 3 §:n 2 momentti, 4, 5—7, 10, 10 a—10 c ja 13—15 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 2 momentti sekä 10 ja 10 a—10 c § laissa 28/2005, 4 § laissa 568/2008 ja 14 § laeissa 1538/2001 ja 681/2012, sekä *lisätään* lakiin uusi 3 a, 4 b, 4 c, 5 a, 10 d—10 f ja 11 a § seuraavasti:

3 §

Kuluttajasaatava

Kuluttajasaatavaa koskevia tämän lain säännöksiä noudatetaan myös perittäessä yksityishenkilöltä julkisoikeudellisen oikeushenkilön saatavaa tai julkisen tehtävän hoitamiseen liittyvää saatavaa.

3 a §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *suoraan ulosottokelpoisella saatavalla* sellaista saatavaa, joka saadaan periä ulosotossa ilman ulosottokaaren (705/2007) 2 luvun 2 §:ssä tarkoitettua ulosottooperustetta siten kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään;

2) *pysyvällä tavalla* tiedonannon toimittamista vastaanottajalle henkilökohtaisesti kirjallisesti tai sähköisesti siten, että vastaanottaja voi tallentaa ja toisintaa sen muuttumattomana.

4 §

Hyvä perintätapa

Perinnässä ei saa käyttää hyvän perintätavan vastaista tai muutoin velallisen kannalta sopimatonta menettelyä. Perinnässä on suhtauduttava vastuullisesti maksujärjestelyihin. Kuluttajan kannalta sopimattomasta tai hyvän tavan vastaisesta menettelystä säädetään lisäksi kuluttajansuojalain (38/1978) 2 luvussa ja luotonantajan velvollisuuksista kuluttajaa kohtaan maksuviivästystilanteissa kuluttajansuojalain 7 luvun 13 §:ssä.

Perinnässä ei saa:

1) antaa totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja maksun laiminlyönnin seurauksista tai muista velallisen kannalta merkittävistä seikoista;

2) aiheuttaa velalliselle kohtuuttomia tai tarpeettomia kuluja taikka tarpeetonta haittaa;

3) vaarantaa velallisen yksityisyyden suojaa.

Vanhentunutta tai muusta syystä lakanutusta saatavaa ei saa periä.

4 b §

Maksuvelvollisuuden kiistäminen

Tämän lain mukaista perintää ei saa jatkaa, jos velallinen kiistää maksuvelvollisuutensa.

Perintää saa kiistämisestä huolimatta jatkaa, jos velallinen ei esitä kiistämiselle perustetta tai vetoa ainoastaan sellaiseen perusteseen, jolla selvästi ei ole vaikutusta velallisen maksuvelvollisuuteen.

Suoraan ulosottokelpoisen saatavan perintää saa kiistämisestä huolimatta jatkaa, jolle velallinen ole tehnyt verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain 9 §:ssä tarkoitettua perustevalitusta tai käyttänyt muuta siihen rinnastettavaa oikeussuojakeinoja.

4 c §

Velallisen oikeus pyytää kuluttajasaatavan perinnän keskeyttämistä

Kuluttajasaatavaa perittäessä velallisella on oikeus pyytää perinnän keskeyttämistä ja asian siirtämistä oikeudelliseen perintään. Jos perintä koskee useassa erässä erääntyvää saatavaa, keskeytyspyynnön voi kuitenkin tehdä vain, jos saatava on kokonaisuudessaan erääntynyt. Velallisen on tehtävä keskeytyspyyntö kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla.

Keskeytyspyynnön estämättä tämän lain mukaista perintää saa jatkaa, jos siitä aiheutuvista kuluista ei vaadita korvausta velalliselta. Jos perintää jatketaan, velalliselle on samalla ilmoitettava, että häneltä ei vaadita kuluja keskeytyspyynnön jälkeen suoritettavista perintätoimista.

Keskeytyspyynnön estämättä velalliselle saa toimittaa sellaisia kehotuksia ja ilmoituksia, joita velkojalta lain mukaan edellytetään maksuhäiriötiedon ilmoittamiseksi, vanhentumisen katkaisemiseksi tai muuten velkojan oikeuksien säilyttämiseksi.

5 §

Maksuvaatimus kuluttajasaatavan perinnässä

Perintätoimintaa ammattimaisesti harjoittavan on periessään kuluttajasaatavaa toisen lukuun tai sille yksinomaan perintätarkoituksessa siirrettyä kuluttajasaatavaa annettava tai lähetettävä velalliselle maksuvaatimus.

Maksuvaatimuksen on oltava kirjallinen. Sen saa kuitenkin toimittaa velalliselle myös muulla pysyvällä tavalla, jos velallinen on saatavan erääntymisen jälkeen nimenomaisesti hyväksynyt saatavaa koskevien tiedonantojen toimittamisen tällä tavalla.

Maksuvaatimusta ei saa antaa tai lähettää ennen kuin velallista on saatavan erääntymisen jälkeen muistutettu saatavasta ja maksumuistutuksen esittämisestä tai lähettämisestä on kulunut vähintään 14 päivää.

5 a §

Maksuvaatimuksen sisältö

Edellä 5 §:ssä tarkoitettussa maksuvaatimuksessa on mainittava ainakin:

- 1) velkojan nimi ja osoite;
- 2) saatavan peruste;
- 3) eriteltyinä saatavan pääoma, korko, viivästyskorko ja perintäkulut;
- 4) vaadittu kokonaissumma;
- 5) kenelle, miten ja milloin saatava on maksettava;
- 6) velallisen mahdollisuus esittää huomautuksia saatavan määrästä ja perusteesta sekä missä ajassa huomautukset on esitettävä; jos perittävänä on suoraan ulosottokelpoinen saatava, maksuvaatimuksessa on ilmoitettava velalliselle sellaisen saatavan perinnässä käytävissä olevat oikeussuojakeinot sekä mahdollisuus hakea maksulykkäystä;
- 7) kenelle huomautukset on esitettävä; jos perittävänä on julkisyhteisön saatava, maksuvaatimuksessa on erikseen selvästi ilmoit-

tava myös sen julkisyhteisön perintää hoitavan yksikön tai henkilön yhteystiedot, jolle velallinen voi tehdä saatavaa ja perintää koskevat huomautuksensa.

Jos velallisella on 4 c §:n mukaan oikeus pyytää perinnän keskeyttämistä ja asian siirtämistä oikeudelliseen perintään, maksuvaatimuksessa on ilmoitettava tästä oikeudesta sekä selostettava, miten keskeytystä on pyydetävä ja mitkä ovat pyynnön oikeusvaikutukset.

Jos velkojasta käytetään eri nimeä kuin saatavan perusteena olevassa sopimuksessa tai muussa toimessa, maksuvaatimuksessa on ilmoitettava myös velkojasta alun perin käytetty nimi. Siirrettyä saatavaa perittäessä maksuvaatimuksessa on ilmoitettava myös alkuperäisen velkojan nimi.

Jos maksuvaatimuksessa ei ole mainittu korkojen laskentaperusteita, velalliselle on ilmoitettava, että hänellä on oikeus pyynnöstä saada selvitys korkojen määräytymisestä.

6 §

Kuluttajasaatavan velkominen tuomioistuimissa

Perintätoimintaa ammattimaisesti harjoitava, joka perii kuluttajasaatavaa toisen lukuun tai sille yksinomaan perintätarkoituksessa siirrettyä kuluttajasaatavaa, ei saa vaatia saatavasta maksua tuomioistuimissa ennen kuin 5 §:ssä tarkoitettu maksuvaatimus on annettu tai lähetetty ja siinä mainitut saatavan maksamiselle ja huomautusten esittämiselle asetetut määräajat ovat päättyneet.

Maksua saa 1 momentin estämättä vaatia, jos:

1) tuomioistuinkäsittelyn siirtyminen saattaa aiheuttaa velkojalle oikeudenmenetyksen tai käsittelyn aloittamiseen viivytystä on muu painava syy; taikka

2) velallinen on kiistänyt maksuvelvollisuutensa tai 4 c §:n mukaisesti pyytänyt perinnän keskeyttämistä ja asian siirtämistä oikeudelliseen perintään.

7 §

Tratan käyttö

Maksukehotusta, jossa vaaditaan maksua

määräajassa uhalla että kehotuksen noudattamatta jättäminen julkaistaan tai merkitään luottotietorekisteriin, (*tratta*) saa käyttää vain erääntyneen, selvän ja riidattoman saatavan perimiseksi. Suoraan ulosottokelpoista saatavaa pidetään tätä pykälää sovellettaessa riidattomana, jollei velallinen ole tehnyt perustevalitusta tai käyttänyt muuta siihen rinnastettavaa oikeussuojakeinoja.

Kuluttajasaatavan perimiseksi ei saa käyttää *tratta*a.

*Tratta*a ei saa lähettää ennen kuin velalliselle on annettu tai lähetetty maksumuistutus, jossa on asetettu vähintään seitsemän päivän määräaika saatavan maksamiselle tai saatavaa koskevien huomautusten esittämiselle, ja määräaika on päättynyt.

Tratan ja 3 momentissa tarkoitettujen maksumuistutuksen on oltava kirjallisia. Ne saa kuitenkin toimittaa velalliselle myös muulla pysyvällä tavalla, jos velallinen on saatavan erääntymisen jälkeen nimenomaisesti hyväksynyt saatavaa koskevien tiedonantojen toimittamisen tällä tavalla. Maksumuistutuksen saa toimittaa velalliselle muulla pysyvällä tavalla myös, jos tällaista tapaa on velkasuhteen aikana vakiintuneesti käytetty tiedonantojen toimittamiseen velkojan ja velallisen välillä.

Tratan saa julkaista tai ilmoittaa merkittäväksi luottotietorekisteriin aikaisintaan kymmenen päivän kuluttua sen lähettämisestä.

Tratan maksamisesta kieltäytymistä ei saa selvittää julkisella viranomaistoimituksella.

10 §

Perintäkulujen korvaaminen

Velallisen on korvattava perinnästä velkojalle aiheutuvat kohtuulliset kulut. Korvausvelvollisuus voi perustua sekä velkojan omista perintätoimista aiheutuviin kuluihin että kuluihin, joita velkojalle aiheutuu sen johdosta, että velkojan on suoritettava toimeksisajalle korvausta perinnän suorittamisesta.

Korvattavien kulujen kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon saatavan suuruus, suoritettu työmäärä, perintätehtävän tarkoituksenmukainen suoritustapa ja muut seikat.

Velallinen ei kuitenkaan ole velvollinen korvaamaan perintäkuluja, jos velkoja tai toimeksisaaja on menetellyt 4, 4 b, 4 c tai 7 §:n vastaisesti tai jos perintätoimintaa ammattimaisesti harjoittava ei ole täyttänyt 5 ja 5 a §:n mukaisia velvoitteita, paitsi jos menettelyn moitittavuutta tai laiminlyöntiä voidaan pitää vähäisenä.

10 a §

Kuluttajasaatavan perintäkulujen enimmäismäärät

Kuluttajasaatavaa perittäessä velalliselta saa tässä momentissa mainituista perintätoimista vaatia seuraavat määrät:

- 1) kirjallisesta maksumuistutuksesta enintään 5 euroa;
- 2) 5 §:ssä tarkoitetusta maksuvaatimuksesta enintään:
 - a) 14 euroa, jos saatavan pääoma on enintään 100 euroa;
 - b) 24 euroa, jos saatavan pääoma on yli 100 euroa, mutta enintään 1 000 euroa;
 - c) 50 euroa, jos saatavan pääoma on yli 1 000 euroa;
- 3) suoraan ulosottokelpoista saatavaa koskevasta 5 §:n mukaisesta maksuvaatimuksesta enintään 14 euroa;
- 4) puolet 2 tai 3 kohdassa mainitusta määrästä, jos kyse on samaa saatavaa koskevasta uudesta maksuvaatimuksesta;
- 5) 5 §:ssä tarkoitetusta maksuvaatimuksesta enintään 5 euroa, jos saatavaa perii perintätoiminnan luvanvaraisuudesta annetun lain (517/1999) 1 §:n 3 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu perintätoiminnan harjoittaja;
- 6) velallisen pyynnöstä tehdystä maksuajan pidennyksestä enintään 5 euroa;
- 7) yhdessä velallisen kanssa laaditusta koko jäännössaatavan kattavasta maksusuunnitelmasta, joka on tehty kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla, enintään:
 - a) 20 euroa, jos saatavan pääoma on enintään 100 euroa tai maksusuunnitelma käsittää enintään neljä maksuerää;
 - b) 30 euroa, jos saatavan pääoma on yli 100 euroa, mutta enintään 1 000 euroa ja maksusuunnitelma käsittää enemmän kuin neljä maksuerää;

c) 50 euroa, jos saatavan pääoma on yli 1 000 euroa ja maksusuunnitelma käsittää enemmän kuin neljä maksuerää;

d) 20 euroa, jos saatava on suoraan ulosottokelpoinen.

Muusta kuin 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu maksumuistutuksesta saa vaatia sen esittämisestä aiheutuvat todelliset kulut. Kulut voidaan periä käytetystä muistuttamis-tavasta keskimäärin aiheutuvien todellisten kustannusten mukaisina.

Velalliselta saa vaatia todelliset perintäkulut, jos perinnästä on sen edellyttämän tavanomaista suuremman työmäärän vuoksi aiheutunut muita kuin 1 momentissa mainittuja tai siinä säädetty enimmäismäärät ylittäviä kuluja. Velalliselle on tällöin esitettävä erittely vaadituista perintäkuluista ja niiden perusteista sekä ilmoitettava kulujen määrän olevan muutoin sovellettavia enimmäismääriä suurempi. Enimmäismääriä ei kuitenkaan saa ylittää, jos perittävänä on suoraan ulosottokelpoinen saatava.

10 b §

Perintätoimien aikarajat kuluttajasaatavan perinnässä

Edellä 10 a §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu maksumuistutuksesta velalliselta saa vaatia perintäkuluja vain, jos saatavasta on vähintään 14 päivää ennen sen erääntymistä lähetetty velalliselle lasku tai muu erääntymisilmoitus ja erääntymisestä on ennen maksumuistutuksen lähettämistä kulunut vähintään 14 päivää. Jos saatava on sopimuksen mukaan maksettava tiettyä eräpäivänä ilman erillistä ilmoitusta, velalliselta saa vaatia perintäkuluja vain, jos eräpäivästä on ennen maksumuistutuksen lähettämistä kulunut vähintään 14 päivää.

Uudesta maksumuistutuksesta tai uudesta 10 a §:n 1 momentin 2—5 kohdassa tarkoitettu maksuvaatimuksesta saa vaatia perintäkuluja velalliselta vain, jos edellisen maksumuistutuksen tai maksuvaatimuksen lähettamisestä on kulunut vähintään 14 päivää.

Edellä 10 a §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettu maksuajan pidennyksestä saa vaatia perintäkuluja velalliselta vain, jos maksuaikaa pidennetään vähintään 14 päivällä.

10 c §

Kulukorvaukseen oikeuttavien maksuvaatimusten ja maksusuunnitelmien enimmäismäärät kuluttajasaatavan perinnässä

Saman kuluttajasaatavan perinnässä velalliselta saa vaatia perintäkuluja enintään kahdesta 5 §:ssä tarkoitetusta maksuvaatimuksesta ja enintään yhdestä 10 a §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitetusta maksusuunnitelmasta. Velalliselta saa kuitenkin vaatia perintäkuluja enintään kahdesta maksusuunnitelmasta, jos perittävä saatava ei ole suoraan ulosottokelpoinen ja sen pääoma on yli 100 euroa.

Velalliselta saa vaatia perintäkuluja useammista maksuvaatimuksista ja maksusuunnitelmista kuin 1 momentissa säädetään, jos useampiin perintätoimiin on ollut erityistä aihetta eikä toteutettuja perintätoimia voida pitää suhteettomina ottaen huomioon erityisesti saatavan pääoma. Velalliselle on tällöin esitettävä erittely toteutetuista perintätoimista ja samalla ilmoitettava ne syyt, joiden vuoksi toteutettuihin perintätoimiin on ollut erityinen aihe.

10 d §

Velallisen kokonaiskuluvastuu kuluttajasaatavan perinnässä

Saman kuluttajasaatavan perinnästä velalliselta saa vaatia perintäkuluina yhteensä enintään seuraavat määrät:

- 1) 60 euroa, jos saatavan pääoma on enintään 100 euroa;
- 2) 120 euroa, jos saatavan pääoma on yli 100 euroa, mutta enintään 1 000 euroa;
- 3) 210 euroa, jos saatavan pääoma on yli 1 000 euroa.

Velalliselta saa vaatia 1 momentissa säädetty määrät ylittävät todelliset perintäkulut, jos perinnän suorittaminen on ollut poikkeuksellisen vaikeaa eikä toteutettuja perintätoimia voida pitää suhteettomina ottaen huomioon erityisesti saatavan pääoma. Velalliselle on tällöin esitettävä erittely vaadituista perintäkuluista ja niiden perusteista sekä samalla ilmoitettava ne syyt, joiden vuoksi kulut ylittävät muutoin sovellettavan kokonaiskuluvastuun enimmäismäärän.

Suoraan ulosottokelpoisen kuluttajasaatavan perinnästä velalliselta saa vaatia perintäkuluina yhteensä enintään 51 euroa.

10 e §

Vakiokorvaus perintäkuluista

Jos kaupallisten sopimusten maksuehdoista annetun lain (30/2013) 1 §:ssä tarkoitettu maksu on viivästynyt siten, että velkojalla on oikeus viivästyskorkoon, velkojalla on oikeus saada velalliselta 40 euroa vakio- korvauksena perintäkuluista. Velkojalla on tällöin oikeus saada korvausta 10 §:ssä tarkoitetuista perintäkuluista vain siltä osin kuin niiden määrä ylittää vakiokorvauksen määrän.

10 f §

Perintäkulujen suora ulosottokelpoisuus

Jos perittävänä on suoraan ulosottokelpoinen kuluttajasaatava, myös saatavan perinnästä velkojalle aiheutuvat kulut ovat suoraan ulosottokelpoisia.

Jos perittävänä on muu suoraan ulosottokelpoinen saatava kuin kuluttajasaatava, sen perinnästä velkojalle aiheutuvat kulut ovat suoraan ulosottokelpoisia siltä osin kuin niiden määrä ei ylitä:

- 1) 40 euroa kutakin viivästynyttä maksuerää kohti, jos saatava koostuu 10 e §:ssä tarkoitetuista maksuista;
- 2) suoraan ulosottokelpoisen kuluttajasaatavan perintäkuluille 10 a §:n 1 momentissa ja 10 d §:n 3 momentissa säädettyjä enimmäismääriä, jos kyse on muusta kuin 1 kohdassa tarkoitetusta saatavasta.

11 a §

Varojen kohdentaminen saatavan osille

Perinnässä kertyneet varat saa kohdentaa ensin korolle ja vasta sen jälkeen pääomalle.

Kuluttajasaatavaa perittäessä kertyneitä varoja saa kohdentaa perintäkuluille ja niiden korolle vasta saatavan ja sen koron tultua suoritetuiksi.

13 §

Pakkokeinot

Elinkeinonharjoittajaa, joka periessään kuluttajasaatavaa rikkoo 4, 4 a—4 c, 5, 5 a tai 6 §:n taikka 11 a §:n 2 momentin säännöksiä, voidaan kieltää jatkamasta tällaista menettelyä tai uudistamasta sitä tai siihen rinnastettavaa menettelyä. Kieltoa on tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisestä syystä ole tarpeetonta.

Elinkeinonharjoittajaa, joka periessään elinkeinotoiminnassa syntynyttä saatavaa toiselta elinkeinonharjoittajalta rikkoo 4, 4 a, 4 b tai 7 §:n säännöksiä, voidaan kieltää jatkamasta tai uudistamasta tällaista menettelyä. Kieltoa on tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisestä syystä ole tarpeetonta.

Kielto voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös 1 tai 2 momentissa tarkoitettun elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaan tai muuhun, joka toimii elinkeinonharjoittajan lukuun.

14 §

Kiellon määrääminen

Markkinaoikeus määrää 13 §:ssä tarkoitettun kiellon. Markkinaoikeus voi antaa kiellon myös väliaikaisena, jolloin kielto on voimassa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

Kuluttaja-asiamies voi määrätä 13 §:n 1 momentissa tarkoitettun kiellon ja asettaa sen tehosteeksi uhkasakon asiassa, joka ei ole lain soveltamisen kannalta tai muuten merkitykseltään huomattava. Kuluttaja-asiamiehen päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Se, johon kielto kohdistuu, voi saattaa päätöksen markkinaoikeuden käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa siitä tiedon saatuaan. Muutoin päätös jää pysyväksi. Kiellon tehosteeksi asetetun uhkasakon tuomitsee maksettavaksi markkinaoikeus.

Kuluttaja-asiamies voi antaa 13 §:n 1 momentissa tarkoitettun kiellon väliaikaisena ja

asettaa sen tehosteeksi uhkasakon siten kuin Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain (661/2012) 10 §:n 3 ja 4 momentissa säädetään.

Markkinaoikeudesta ja asian käsittelystä siinä säädetään lisäksi erikseen.

15 §

Korvausvastuu

Velkoja on velvollinen korvaamaan vahingon, joka velkojan tai perintää velkojan toimeksiannosta suorittaneen toimeksisaajan tämän lain vastaisesta tai muutoin virheellisestä menettelystä on aiheutunut sille, johon perintä on kohdistettu.

Jos vahinko on aiheutunut toimeksisaajan virheellisestä menettelystä, myös toimeksisaaja on vastuussa sen korvaamisesta vahinkoa kärsineelle.

Velkojalla, joka on joutunut maksamaan vahingonkorvausta toimeksisaajan virheellisen menettelyn vuoksi, on oikeus saada maksamansa korvaus takaisin toimeksisaajalta.

Tämä laki tulee voimaan 16 päivänä maaliskuuta 2013.

Tämän lain 10 c ja 10 d §:ää sovelletaan tämän lain voimaantulon jälkeen suoritettaviin perintätoimiin. Jos perintä on aloitettu ennen tämän lain voimaantuloa, velallisen kokonaiskuluvastuuseen sovelletaan lisäksi tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 10 c §:ää.

Tämän lain 10 e §:ää ja 10 f §:n 2 momenttia sovelletaan saataviin, jotka erääntyvät tämän lain voimaantulon jälkeen.

Tämän lain 11 a §:ää sovelletaan varoihin, jotka perinnässä kertyvät sen jälkeen, kun on kulunut yhdeksän kuukautta tämän lain voimaantulosta.

Tämän lain 15 §:ää ei sovelleta vahinkoihin, jotka aiheutuvat menettelystä ennen tämän lain voimaantuloa.

Helsingissä 18 päivänä tammikuuta 2013

Tasavallan Presidentti
SAULI NIINISTÖ

Puolustusministeri *Carl Haglund*